

FOTO: SVD GRAFIK

Exploatering hotar planerade reservat

Publicerad: 24 april 2010, 07.33. Senast ändrad: 24 april 2010, 12.21

Stockholms stad har förbundit sig att bilda flera nya naturreservat. Men sedan maktskiftet ligger planerna på is. Samtliga områden som kommunen tidigare lovat att skydda hotas nu dessutom av exploatering, visar SvD:s granskning.

Stockholmarna vill ha nära till naturen. Det visar inte minst läsarnas brev till SvD om Stockholmsmiljön. När Stockholm i år utsetts till miljöhuvudstad finns närheten till natur och grönområden med som en del av motiveringen till utmärkelsen. 90 procent av Stockholmarna bor mindre än 300 meter från ett grönområde.

–Det ska fortsätta att vara en ledstjärna, säger stadsbyggnadsborgarrådet Kristina Alvendal (M).

Men i kommunens nya översiktsplan som antogs i mars är sju områden som planerats bli naturreservat inte längre omnämnda.

På länsstyrelsens naturvårdsenhet i Stockholm finns en lista med 71 skyddsvärda naturområden i Stockholms län. Områdena listades i en statlig utredning 2003, då ett program togs fram för att skydda tätortsnära natur i de tre storstadsområdena genom bildande av naturreservat fram till 2013.

Hittills har 27 områden i Stockholms län blivit naturreservat. Och i många kommuner är reservatsbildandet i gång. I Sollentuna fattas inom kort beslut om Rösjö och Törnskogens naturreservat.

–Det gjordes en arbetsfördelning mellan kommunerna och länsstyrelsen om naturreservatsbildandet. Det var väl förankrat, för det var ett regeringsuppdrag. Jag uppfattade det som att man var väldigt överens, säger Björn-Axel Beijer, naturvårdshandläggare på länsstyrelsen.

I Stockholms stad bildades fem naturreservat under förra mandatperioden, men från maktskiftet 2006 har lite hänt.

–Det pågår ingenting. Vi hanterar inte listan, säger Ulrika Egerö, översiktsplanerare och ekolog på stadsbyggnadskontoret.

De tilltänkta reservaten Årstaskogen, Fagersjöskogen, Rågsveds friområde, Älvsjöskogen och Kyrkhamn-Lövsta saknar precis som Norra och Södra Djurgården det långsiktiga skydd som ett naturreservat ger. Samtidigt närmar sig hoten om exploatering. SvD:s genomgång avslöjar planer för samtliga områden, från planerad småhusbebyggelse till att reservera naturmarken för framtida byggande av en ny stadsdel.

–Det finns ett bebyggelsetryck, men vi har stor respekt för Årstaskogens värde, säger Patrik Dahlin, områdesansvarig på exploateringskontoret, som just nu handlägger en ansökan om markanvisning för 60 lägenheter på Årsta IP.

I den borgerliga majoritetens första budget 2007 antogs målet att "se över pågående och beslutade reservatsbildningar". För Årstaskogen gick processen så långt som till beslut i stadsbyggnadsnämnden i

juni 2006, men ärendet nådde aldrig kommunfullmäktige.

Dävarande stadsbyggnads- borgarrådet Mikael Söderlund sade sig inte vara övertygad om inrättande av ytterligare natur-reservat som lösning för att värna tillgången på grönområden och parker.

Den inställningen är i linje med det svar som Svenska turistföreningen nyligen fått på en skrivelse till politikerna i Stockholms stad, där man pekat på att kommunen inte håller sitt åtagande.

–Vi stötte på, eftersom vi ser att ingenting händer. Många natur-reservat låg klara för beslut 2006, men den nya majoriteten vill inte genomföra det. Om man vill ha ett skydd av naturen, så är lagboken den åtgärd som ligger närmast till hands, säger Gunnar Eriksson, styrelseledamot i Turistföreningens Stockholmskrets.

Kommunen skriver – å finansborgarrådet Sten Nordins vägnar – att det finns andra sätt att skydda vår natur än att inrätta naturreservat. ”Fler boende intill en park eller ett naturområde skapar goda förutsättningar för ett bevarande”, heter det bland annat.

–**Det är ju i och för sig sant**, men vad har det att göra med långsiktigt skydd från exploatering? Naturreservatet ger ett område skydd i miljöbalken. Parker och grönområden i allmänhet har inte det formella skyddet, säger Rolf Löfgren, avdelnings-direktör för naturresursavdelningen på Naturvårdsverket.

–Man kan skydda den biologiska mångfalden på annat sätt, till exempel genom detaljplaner. Vi har ett helt nytt helhetstänkande när det gäller grönstrukturen, säger Kristina Alvendal, och lyfter fram programarbetet vid Gullmarsplan som ett exempel.

–Det blir ett lyft för alla när man får tillgång till Årstaskogen och vattnet. Idag kan man bo ett stenkast därifrån, och ändå inte se vattenspegeln.

I översiktsplanen står också att Stockholm i ”stort sett skyddat sin del av de regionalt betydelsefulla gröna kilarna”. Den uppfattningen delas inte av Thomas Elmqvist, professor vid Stockholm resilience center:

–Det finns inte mycket skydd av de gröna kilarna än. Stockholm borde vara mer aktiv med kilarna, och pådrivande för en övergripande förvaltning i samarbete med andra kommuner.

Varför är det viktigt att kilarna skyddas?

–De fungerar som biologiska spridningsområden. Om det blir ett lokalt utdöende av en art har den möjlighet att leva kvar genom spridning från ett annat område. Jag tycker att Europas miljöhuvudstad borde ha lite högre ambitioner än att bara påtala att man har gjort sitt, säger Thomas Elmqvist.

Läs mer

Dragkamp om tyst område

ANNA GUSTAFSSON

anna.gustafsson@svd.se

08-13 58 34

Fler artiklar

Fakta

SvD inleder nu en serie om miljön i Stockholm. Vi har brett om frågor och synpunkter om Stockholms miljö från er, våra läsare.

Många har ställt frågor om Stockholms grönområden. ElseMaj Sjöberg (bilden) i Älvsjö tycker att ”Stockholms stadsplanerare stirrar sig blinda på varje grön plätt på kartan för att bygga nya hus”.

En annan läsare, Birthe Lundvik på Södermalm, skriver så här: ”...det allvarligaste hotet mot en bra luftkvalitet är förstas Stockholms politikernas vilja att bygga i våra parker och grönområden... Om politikerna får sin vilja igenom, har Stockholm inte förtjänat EU-kommissionens utnämning.”

I nästa avsnitt:

Hammarby sjöstad används som skyltfönster – men är inte mer miljövänligt än andra stadsdelar.